

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница се издава всякой Петък. Цѣна-та за единъ годишъ е едно бѣло междидіе и половина, а за шестъ месеци три четвърти отъ бѣло междидіе. Спомоществованіа-та трѣбва всякога да сѣ прѣдплатени и да сѣ испращатъ въ полицѣ, въ групѣ или въ пощенскы тѣмбры (пулове) Турскы, Иѣмскы, Прускы, Русскы или Францускы, на Редакторъ-тъ у Америкаръ Ханъ въ Цариградъ.

Брой 21.

Година 1.

ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАЙ 21. 1876.

ПОДТВРДИТЕЛНЫ ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ДОСТОВѢРНОСТЬ-ТА НА ЕВАНГЕЛІЯ-ТА.

Тѣзи доказателства сѣ отъ разны видове и сѣ добыватъ отъ Еврейскы, Язычическы и Христіанскы источники.

1. Еврейскы подтвердителны доказателства.

Талмуть-тъ, едно събрание отъ Еврейскы прѣданія, отъ които нѣкои сѣ събрали въ 2-ый вѣкъ слѣдъ Р. Х. сломянува за Христа и за нѣкои отъ ученици-тъ му по име. Това древно Еврейско списание приема че Христосъ правилъ чудеса, но отдава тѣзи му силъ на това, че той былъ научилъ право-то произношеніе на неизречимо-то име Божіе.

Знаменитый-тъ Еврейскы историкъ, Іосифъ, който писалъ исторіи-тъ си наскоро слѣдъ Христа, доставя важны свидѣтельства. Въ негова-тъ исторіи-тъ има нищо да опровергава истинность-тъ на Евангеліа-та, но, напротивъ, има много нѣща, които ѣ подтверждать.

Язычическы подтвердителны доказателства.

Римскы-тъ управители имали обычай да прашатъ на императоръ-тъ свѣдѣнія за всѣко заблѣжително събитіе, щото ставало въ области-тъ имъ. Тѣзи свѣдѣнія, ако и да не сѣ печатили, пакъ сѣ спазвали като «Дѣнія-та на онова царуваніе.» Има свидѣтельства, които нѣмамы врѣме сега да изложимъ, че Пилатъ испратилъ на императоръ-тъ въ Римъ свѣдѣнія за смърть-тъ и за възкресеніе-то на Іисуса Христа.

Римскый-тъ историкъ Тацитъ, който писалъ около 30 год. слѣдъ смърть-тъ Христовъ, казва въ списанія-та си, какъ сѣ умъртвилъ Христосъ, колко скоро сѣ умножавали послѣдователи-тъ му, и колко свирѣно тѣ сѣ гонили и мѣчили.

Има, также, едно важно писмо, писано отъ Плинія, управитель въ Понтъ и Вифиніи, до императоръ Траяна около 70 год. подиръ раснатиѣ-то Христово. Въ това писмо той казва, че Христіани-тъ сѣ умножили толкова, щото той не зналъ какво да прави съ тѣхъ.

Тѣзи язычическы писатели силно подтверждать истинность-тъ на оно-ва, което Евангелисти-тъ утвърждаватъ относительно до врѣме-то когато Христіанство-то първо сѣ основало, до бързо-то му распространіе, до характеръ-тъ на първы-тъ Христіани и страданія-та които тѣ търпѣли.

Подтвердителны доказателства сѣ напиратъ даже въ списанія-та на Цела, Люціана и Порфирія, които нападанъ Евангеліа-та въ първы-тъ вѣкове.

Вѣтхы пары, медали и надписи сѣ открили, които подтверждать разны събитія спомянхы въ Евангеліа-а.

3. Христіанскы-тъ подтвердителны доказателства.

Всичкы-тъ ще приематъ, че ако да имамы свидѣтельства-та още на 100 истинны свидѣтели, които да сѣ живѣли въ врѣме-то когато Евангеліа-та сѣ обнародвали, и ако тѣ быхъ свидѣлствували, че описаны-тъ въ тѣхъ събитія дѣйствително сѣ случили, то достовѣрность-та на тѣзи събитія щѣ-ше силно да сѣ подтверди.

Всичкы-тъ ще приематъ и това, че ако тѣзи свидѣтели да сѣ прѣтърпѣвали всѣкавы гоненія, даже и смърть, за да подтвердятъ свидѣтельства-та си, то тѣзи свидѣтельства трѣбва да сѣ приематъ като истинны и честны.

Нѣй имамы тѣкмо такова подтвердително доказателство за достовѣрность-тъ на Евангеліа-та. Истинна, то не е написано, но то е тѣй вѣрно като че тѣзи свидѣтели да быхъ го подписали своеручно. Хыляды души, които споредъ историческы-тъ доказателства сѣ приели Христіанство-го вѣтрѣ въ нѣколко години слѣдъ распітіе-то Христово, не быхъ направили така, додѣто не сѣ убѣдихъ добръ за

истинна-тъ на събитія-та, които сѣ разказватъ въ Евангеліа-та. Нито богатство, нито честь, нито спокойствіе е имало да сѣ спечели отъ приемианіе-то на Христіанство-то въ онова врѣме, и за това тѣ трѣбваше да сѣ подбудили само отъ свои-тъ си искренны и силны убѣжденія за истинность-тъ му. Прочее, всякой единъ отъ онѣзи, които сѣ напуснали народъ-тъ си, приятели-тъ си и роднины-тъ си за да приематъ Христіанство-то, и особенно всякой единъ отъ онѣзи, които сѣ пострадали дору до смърть, е засвидѣтелствувалъ въ само-то това дѣло, по единъ убѣдителенъ начинъ, че доказателства-та за достовѣрность-тъ на Евангеліа-та сѣ были достаточны.

Има подтвердително доказателство и отъ само-то Христіанство.

Никоя друга религія не е была никога распространена чрѣзъ такыва средства; никоя друга религія не е възтѣжествувала надъ такыва силы, нито е спечелвала такыва побѣды, и никоя не е имала такова едно вліяніе въ свѣтъ-тъ.

Ако приемиемъ Евангеліа-та като истинны повѣствованія, то всички-тъ събитія свързаны съ начало-то на Христіанство-то, съ бързо-то му распространіе, и съ могущественно-то и продължително-то му вліяніе върху свѣтъ-тъ, може да сѣ обяснятъ. Ако, напротивъ, отхвърлимъ Евангеліа-та за неимовѣрны, то тѣзи събитія сѣ необяснимы и подиганіе-то и успѣхъ-тъ на най-велико-то умствено и нравственно движеніе на свѣтъ-тъ остава една гатанка неразрѣшаема.

Нѣй изложимы вкратцѣ доказателства-та че Евангелисти-тъ сѣ были способны и искренны мѣже, и че тѣ сѣ имали точны свѣдѣнія за събитія-та, които тѣ разказватъ. Нѣй показамы още че свидѣтельство-то нѣй сѣ подтверждава отъ много Еврейскы, Римскы и Христіанскы свидѣтельства.

Сега, какво трѣбва да направимъ? Нѣй трѣбва, като здравомыслящы чловѣци, или да приемиемъ тѣзи свидѣтельства за достовѣрны, или да ги опровергаемъ чрѣзъ противоположны свидѣтельства по-силны и по-убѣдителны отъ тѣхъ. Нѣмо друго не може да сѣ направи; тѣзи свидѣтельства трѣбва или да сѣ опровергаатъ или да сѣ приемиатъ.

ВѢРНА ПОМОЩЬ.

Щемъ не щемъ, трѣбва да припомнимъ че Господъ царува въ свѣтъ-тъ, и при това, че чловѣци-тъ сѣ слаби и постоянно иматъ нуждъ отъ Негова-тъ помощь. Нѣй смы съвършенно завысимъ отъ Бога: «Въ него живѣемъ и сѣ движимъ и сѣ существуемъ».

Нѣй сѣ обещаватъ да помага на о-

нѣзи, които выкатъ къмъ него за помощь, и ако прѣгледамы исторіи-тъ, нѣй ще намѣримъ доста примѣры, които свидѣлствуватъ за вѣрность-тъ на обещанія-та му. Нѣй ще споменемъ нѣколко отъ тѣхъ.

Като потопи древній свѣтъ, той избави Пое, проповѣдникъ-тъ на правдѣ-тъ, заодно съ домоладіе-го му. Когато погуби Содомъ и Гоморъ и други-тъ развращены градове, той първо избави отъ тамъ Лота. Когато Яковъ сѣ врыщане отъ Лавановы и отиваше къмъ домъ-тъ на отца си, той усърдно сѣ моли Богу да го избави отъ рѣкѣ-тъ на брата му Исава, който не-ваше да го погуби, и Богъ чу молбѣ-тъ му и го избави. Іосифъ быде продаденъ за несправданъ вѣкакъ, но Богъ, на готово той сѣ надѣваше и му слугуваше, го избавяше отъ всичко и го постави царъ. Въ исторіи-тъ на Евреи-тъ има изрядни примѣры за Божіи-тъ избавленія. Този народъ бѣше въ робство у Египетъ за повече отъ 400 г. «И въздымахъ сынове-тъ Израилеви съ порабощеніе-то и выгнахъ; и выканіе-то имъ възлѣзе прѣдъ Бога — и чу Богъ въздышаніе-то имъ», Исх. 2; 43. Той прати Моисея, който чрѣзъ знаменія и чудеса избави Израїля отъ Египетско-то робство. Послѣ Еврей-тъ много пѣти прѣгрѣшавашъ и Богъ не оставаше да паднѣтъ въ рѣкѣ-тъ на свои-тъ непріатели, но щомъ тѣ сѣ покайвахъ отъ грѣхове-тъ си и сѣ о-ръщавашъ къмъ Бога за помощь, той ги избавяше. Единъ примѣръ сѣ намѣрва въ Сядіи 6; 1, 7. Той избави и три-ла-та отрока отъ горящъ-тъ огнен-

нѣ пещь, Дан. 3; 16-18, 26-27, и Данила отъ гладны-тъ львоуе, Дан. 6; 10, 22.

Тѣзи и много други примѣры, както въ священныхъ-тъ тѣхъ и въ свѣтскы-тъ исторіи, явно свидѣлствуватъ, че Богъ е вѣренъ на обещанія-та си и вѣскога готовъ да помага на онѣзи, които чистосердечно выкатъ къмъ него за помощь. Ще приложимъ, обаче, че той не сѣе общавалъ да помага на лѣ-нивы-тъ, които не искатъ да сѣ помагаты сами, нито пакъ на онѣзи, които не сѣ покайватъ и исповѣдватъ прѣдъ него грѣхове-тъ си. Той може и на такыва да помогне, както дава дѣждъ и слѣнце на праведны-тъ и на неправедны-тъ; но тѣ нѣмаютъ право да сѣ надѣватъ навѣрно че той ще имъ е на помощь. Богъ сѣ общавалъ навѣрно да помага на всички, които сѣ смиряватъ прѣдъ него, исповѣдуютъ грѣхове-тъ си и сѣ рѣшѣтъ да исполняватъ него-вы-тъ заповѣди. За такыва Божія-та помощь е вѣрнѣ и силна. Тѣ иматъ право да сѣ надѣватъ че Богъ ще имъ помага и ще ги избави отъ зло. Той, може бы, не ще избави както и когато нѣй можѣтъ искамы, но, рано или късно,

той ще помага и избавя споредъ както и когато нему сѣ види за най-добро. Който иска да получи вѣрнѣ помощь, нека сѣ обрне сърдечно къмъ Господа. «Благодѣ Господъ на онѣзи които го чакатъ, на душѣ-тъ коюто го търси. Добро е и да сѣ надѣе нѣкой, и тихо да очаква спасеніе-то Господне», Псал. Іереміевъ 3; 25. 26.

ПОМАГАШЕ НА БѢДНЫ-ТЪ.

Този свѣтъ е пълнъ съ страданія; той праведно е нареченъ «плачевна долина». На кждѣто и да обрне чловѣкъ очи-тъ си, ще намѣри нѣкътъ видъ бѣдность. Нѣкои страдагъ отъ сиромашіи, други отъ нѣкой видъ болѣсть, други отъ неправды и угнѣтѣванія, а други отъ друго. Нѣкои сѣ сироты вдовицы, други бѣдны сирачета, а други болны или сакати и не можѣтъ да работятъ.

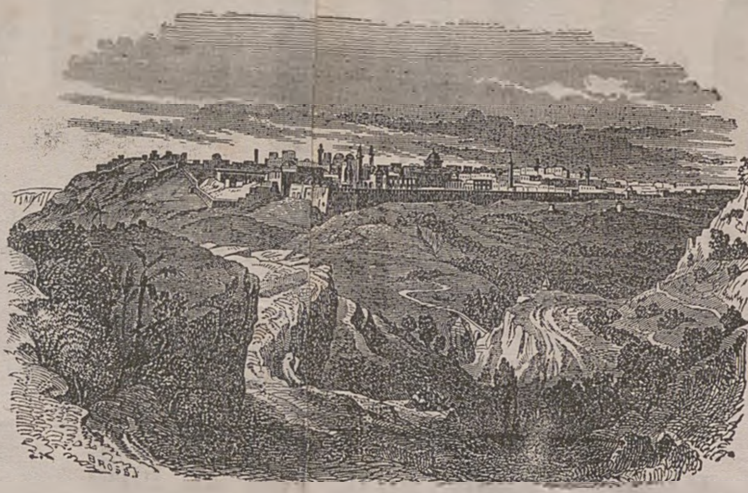
На такыва злосчастныи трѣбва да сѣ помага. Всѣкой е длѣженъ, спорѣдъ възможность-тъ си, да отдѣля по нѣщо отъ приходы-тъ си или отъ врѣме-то и отъ трудъ-тъ си за такыва благодѣнія. Нѣй не говоримъ да сѣ помага на онѣзи, които правятъ просеніе-то своиъ търговіи; дума-та ни е за истинно нуждающы-тъ сѣ отъ помощь. Една отъ длѣжности-тъ на всѣкой Христіанинъ и на всѣкой родолюбецъ е да помага на такыва страдающы. Св. Писаніе често ни напoмни да внимавамы на тѣзи сѣ длѣжность, и о-бѣщавалъ Божіи благословенія на онѣзи които помагаты на бѣдны-тъ. Апостолъ

Павелъ, ревностный-тъ христiанскы проповѣдникъ, самъ бѣше и събирачъ на помощи за страдающы-тъ. Той усърдно съвѣта Христiаны-тъ да не забравятъ бѣдны-тъ.

Нужда-та за помощь на такыва злощастныи не е съща-та въ всячкы-тъ обстоятелства. Дѣто има по-много страданiя, тамъ има и повече нужда за помощь. При това понѣкога ставатъ извънрѣдны страданiя, и нужды-тъ за помощь быватъ извънрѣдны, и въ такъвъ случай трѣба да ся събиратъ и извънредны помощи за бѣдны-тъ. Споредъ нужды-тъ сж и длжности-тъ. Когато има много нужды, тогава и длжности-тъ на всѣкой человекъ сж много. Съ това не искамы да кажемъ, че когато има много бѣдствiя въ едно село, напиримъ, или въ единъ градъ, тамъ жители-тъ не сж длжны да помагатъ на страдающы-тъ въ ближно-то село или въ ближныи градъ. Дѣто и да е страданiе-то, тамъ трѣба да ся праца и помощь-та. Никой не може да избѣгне отъ тѣзи длжности.

Трѣба да ся помни, оше, че помощь не става само съ пары. Единъ може да даде пары, а другъ може да пожертвува часть отъ врѣме-то си за да ги занесе дѣто трѣба; единъ може да даде дрехы, а другъ може да посѣти болны-тъ и ранены-тъ и да имъ послужитъ въ нѣщо. Калпакъ е онзи Христiанинъ, който не помага на бѣдны-тъ, и лицемерецъ е онзи родолюбецъ, който не жертвува отъ имота си или труда си за олегченiе-то на страдающы-тъ си братiя и сестры.

Смущенiя отъ прѣдвижданиа. — Много человекъ ся смущаватъ и безпокояватъ само отъ злины-тъ, които тѣ прѣдвиждатъ, че може да имъ на-

Иерусалимъ тъй както ся види отъ южнѣ-тъ часть на Елеонскѣ-тъ Горѣ.

ИЕРУСАЛИМЪ.

Иерусалимъ е главный-тъ градъ въ Святѣ-тъ Земѣ и за Христiаны-тъ най-знаменитый-тъ въ свѣтъ-тъ. Той е положенъ върху едно въздигнато мѣсто около 37 миль отъ Срѣдиземно-то море, и около 24 отъ Иорданъ. Мѣстоположенiе-то му е было освячено отъ рано отъ Божiе-то испытанiе на Авраамовѣ-тъ вѣрж. Бытiе 22. 2 Лѣт. 3; 1. Той е былъ покрай земли-тъ на племена-та Вениаминово и Иудино, по вѣчето въ предѣлы-тъ на първо-то, по ся считалъ като да принадлежи на послѣдно-то, защото ся е завоевалъ отъ него. Ис. Нав. 15; 8. 18; 16—28. Сжд. 1; 1—8. Най-древно-то име на Иерусалимъ е было Салимъ, Быт. 14; 18. Пс. 76; 2, и отпослѣ ся нареклъ Иевусъ, като да принадлежалъ на Иевусцы-тъ, Сжд. 19; 10—11. Като ималъ едно твърдѣе положенiе, той противостоялъ на опитванiя-та на Израилѣны-тъ да го завладятъ, до дѣто най-послѣ крѣпость-то му ся падна.

завоевалъ отъ Римляны-тъ. Продѣ великий издивилъ голѣмы суммы за украшенiе-то му. Въ подиовенный-тъ градъ и храмъ присно-блаженный-тъ Мессия е дошелъ въ опрѣдѣлено-то врѣме, и чрѣзъ прислѣствие-то си го е прославилъ. Чрѣзъ отхвърлянiе-то му и распятiе-то му Иерусалимъ е прѣпылилъ чашѣ-тъ на грѣхове-тъ си; Еврейскый-тъ народъ е прѣстанѣлъ да прѣбывава вече въ земѣ-тъ на отцы-тъ си, и градъ-тъ и храмъ-тъ сж ся прѣвзели отъ Тита и съвршенно сж ся съсипали, 70—71 слѣдъ Р. Х. Отъ всячкы-тъ зданiя въ Иерусалимъ само 3 кулы и една часть отъ западнѣ-тъ му стѣны останѣли неразсыпаны. Когато Евреи-тъ почнѣхъ да ся заврѣщатъ тамъ, и показвахъ единъ мятежническы духъ, императоръ-тъ Адрианъ пратилъ тамъ едно Римско поселенiе въ 135 г. слѣдъ Р. Х., и изгонилъ Евреи-тъ, като запрѣтилъ заврѣщанiе-то имъ съ смъртоносно наказанiе. Той далъ на

владелецъ въ Египетъ го прѣвзель. Прѣзъ 220 години, той е былъ подчиненъ на много господари, Турскы и Сарацинскы, и въ 1099 той ся зель отъ крестоносцы-тъ подъ Годфроа Буилона, който ся избралъ за царъ. Той ся наслѣдилъ отъ брата си Болдуина, който умрѣлъ въ 1118. Въ 1187, Саладинъ прѣвзель Иерусалимъ, като съспомогилъ въ това отъ прѣдательство-то на Реймонда. Триполскый-тъ контъ, който ся намѣрилъ мъртъвъ на легло-то си на сутринь-тъ въ день-тъ, въ който той щѣлъ да го прѣдаде. Той ся повѣрилъ, въ 1242, на Латинскы-тъ князове, отъ Сали Исмаила, емиръ-тъ въ Дамаскъ; тѣ го изгубили въ 1291, и Египетскы-тъ султани го държали подъ управленiе-то си до 1322. Селимъ, Турскый-тъ султанъ, подчинилъ Египетъ и Сирiю, включително Иерусалимъ, въ 1517, и сынъ му Сюлейманъ съградилъ изново настоящы-тъ стѣны въ 1534. Отъ тогава насамъ той е останѣлъ подъ владѣнiе-то на Турцiю, освѣнъ дѣто ся е държалъ за кѣсо врѣме (1832—4) отъ Египетскый-тъ Ибрахимъ паша. Сега Иерусалимъ влазя въ пашалѣкъ на Дамаскъ, ако и да си има свой управитель.

ЧУМА-ТА.

Тѣзи болѣсть е една прилѣпчива трѣска, придружена съ изриванiе-то на пѣпки и на подуванiя-та върху разны-тъ части на тѣло-то. Тя различава много въ разны случаи. Понѣкога тя е сравнително лека и става люта постепенно; а понѣкога болный-тъ ся напада силно отъ ней и умира безъ появленiе-то на пѣпки или на подуванiя. Въобще малкы пятна ся появлять вър-

лѣтятъ. Единъ казва: «какво ще бѣде съ мене и съ домъ-тъ ми, ако бы да ся разболѣжъ?». Другъ — «какво ще правѣхъ, ако бы да изгубѣхъ иманiе-то си?» Другъ — «да ли ще имамъ алашь веришь за прѣзъ пдуцѣ-тъ година?» Другъ — «ако бы да изгубѣхъ единое лице, азъ не могъ да носѣхъ това» и пр. Тѣзи прѣдвижданиа раждатъ злы плодове, и понѣкога человекъ ставатъ окаянны отъ тѣхъ.

Такыва человекъ занимають скѣрби отъ пдуцы-тъ дни. Това, обаче, не е разумно. Всѣкой трѣба вѣрно да изврѣшва настоящы-тъ си длжности, и да остави бѣдѣще-то за свой-тъ му редъ. Не грыжѣте ся за утрѣшний-тъ день, казва Спаситель-тъ: «доста е на день-тъ негово-то зло». Нека ся оставимъ на грѣхѣ-тъ Божiю, и да ся не безпокоямы съ въображенiя и сныица. Богъ ще обърне всячко на добро, ако уповаемы на него.

Госпожы-тъ сж като теменугы — колкото по-скромны тѣ ся видятъ, толкова повече вый ги обычае.

Мнозина склоняватъ да пѣтуватъ съ Сатанѣ за единъ часъ, които никакъ не мысляхъ и не щѣхъ да пѣтуватъ съ него повече; но, като изврѣватъ единъ часъ пѣтъ, той ги поканва на другѣ странѣ и тѣ отиватъ подиръ му. Този врагъ изведижъ не показва на горкы-тъ души пропасть-тъ кѣмъ който ги завожда, но ги прѣвожда прѣзъ кривы пѣтеки за да не могътъ да видятъ кѣдѣ отиватъ.

отъ Давида, 2 Лѣт. 5; 6—9; слѣдъ това той прiелъ настояще-то си име, и ся нареклъ оше «градъ Давидовъ». Той сега станѣлъ религиозно-то и политическо-то срѣдоточiе на царство-то, като ся уголѣмилъ, украсилъ и укрѣпилъ. Но главна-та му слава е състо-яла въ това, че въ великолѣпный-тъ му храмъ единичный-тъ живущий и истинскый Богъ е прѣбывавалъ и ся е открылъ самъ.

Слѣдъ раздѣленiе-то на племена-та, той продължавалъ да бѣде столица-та на царство-то Иудино, много пѣти ся прѣвземалъ и пѣнилъ, и най-послѣ ся разсыпалъ при Вавилонско-то плѣнничество, 4 Цар. 14; 13. 2 Лѣт. 12; 9. 21; 16. 24; 23. 25; 23. 36; 3, 10. 17—20. Слѣдъ 70 години той ся съградилъ изново отъ Евреи-тъ при заврѣщанiе-то имъ отъ плѣнничество-то около 536 г. пр. Р. Х., които ся потрудили да го въздигнуть на първо-то му великолѣпiе. Около 332 прѣди Р. Х. той ся прѣдалъ на Александра Македонскый; и наскоро слѣдъ смърть-тъ му, Египетскый царъ Птолемей го прѣвзель чрѣзъ едно нападенiе въ Сѣверо-тъ, когато Евреи-тъ сж ся двоумѣли да ся бѣжтъ въ този святъ день. Въ 170 г. прѣди Р. Х. Иерусалимъ падилъ подъ тиранство-то на Антиоха Епифанiя, който съборилъ стѣны-тъ му, въздигнулъ единъ кумиръ на Юпитера въ храмъ-тъ, и употребилъ всякакви средства да накара народъ-тъ да прiеме идолопоклонство-то. Подъ Макавей-тъ обаче, Евреи-тъ, въ 136 г. пр. Р. Х. придобили пакъ независимость-тъ си. Тѣкмо единъ вѣкъ по-послѣ, той ся

посвятилъ го на язычническы божества, за да го оскверни до колкото му бѣ възможно, и да заличи всякакъ дѣръхъ и отъ Иудейство-то и отъ Христiанство-то. Отъ това врѣме име-то Елия станѣло толкова общо, щото име-то Иерусалимъ ся упазило само у Евреи-тъ и по-увѣдомены-тъ Христiаны. Въ врѣме-то на Константина великаго, обаче, той зель древно-то си име, което е задржалъ и до днесъ. Елена, майка-та на Константина великаго, съградила двѣ церкви въ Виноземъ и на горѣ-тъ Елеонскѣ около 326 г. слѣдъ Р. Х.; и Юлианъ, който слѣдъ бащѣ си наслѣдилъ прѣстолъ-тъ на вуйкѣ си Константина, потрудилъ ся да съгради изново храмъ-тъ; по неговый-тъ планъ, който бѣше и планъ-тъ на Евреи-тъ, които той покровителствовалъ, ся осуетилъ, както съврѣмени-тъ историчи разказватъ, чрѣзъ едно землетрясенiе и чрѣзъ исхвърлянiе-то на огненныи топки, измежду работницы-тъ, 363 г. слѣдъ Р. Х.

Послѣдующа-та исторiя на Иерусалимъ може да ся разкаже вкратцѣ. Въ 613, той ся прѣвзель отъ Хосроя, Персiйскый царъ, за когото ся казва че убилъ 90,000 души, и съсипалъ всячко, което Христiаны-тъ почитали за свято; въ 627, Ираклий разбилъ Хосроя и Иерусалимъ ся зель назадъ отъ Грѣцы-тъ. Наскоро отпослѣ почнува дѣлга-та епоха на Мохамеданство-то. Около 637, Халифъ Омаръ зель Иерусалимъ отъ Христiаны-тъ слѣдъ 4 мѣсеци обсада, който продължавалъ да бѣде подъ Багдадскы-тъ Халифы до 868, когато Ахмедъ, единъ Турскы

въ тѣло-то, особенно въ пѣтныи ся ужены на въздухъ-тъ. Тѣзи пятна ся голѣмѣють и понѣкога почерняватъ и ся напѣнятъ съ единъ чернѣ жидкость. Често слѣдъ появленiе-то на пѣпки-тъ има жѣлзны подуванiя по слабны-тъ, подъ мишцы-тъ или по пѣпѣ-тъ. Понѣкога тѣзи подуванiя изчезватъ безъ да ся угнояватъ, но въобще тѣ набиратъ гной. Когато тѣзи подуванiя ся появлять, треска-та бѣва въ най-голѣмѣ-тъ си силѣ, и жизненны-тъ силы ослабѣють най-много; главоболiя и студове ся послѣдѣють отъ единъ горѣщѣ топлинѣ, оше въцѣпенiе, подудѣванiе и блѣванiе. Жадность-та бѣва неутоимѣ, и подмудѣванiе-то често снѣсно. Перiодъ-тъ на болѣсть-тъ неопрѣдѣленъ; въ случай на силнѣ чумѣ болный-тъ умира вътрѣ въ 24 часа, но въобще тя държи человекъ-тъ отъ 1 до 2 седмицы. По-много-то отъ заразены-тъ отъ чумѣ-тъ умирають, оздравѣванiе-то отъ ней става тѣдѣ медленно.

Стари-тъ язычници сж ся трудили отдалять чумѣ-тъ чрѣзъ жертвоприношенiя. Древни-тъ лѣкари сж опытали много начинны за да ихъ лѣкуватъ, особенно чрѣзъ испотѣванiе, но тѣмъ мало сж сполучили. Заразены-тъ лица отъ чумѣ сж подѣ силѣ-тъ на дѣжъ отровѣ въ тѣлосложенiе-то, и умирають отъ ней, защото нѣматъ ся силѣ да исхвърлятъ отровѣ-тъ чрѣзъ изриванiе пѣпки по тѣло-то. Пѣти всячко, което може да ся прави за чумѣ-тъ, е да имъ ся сѣвѣ чистъ въздухъ и хранителна пища за да ся поддѣржи сила-та имъ, оше да ся тури лапѣ на пѣпки-тъ